

ХУДОЖНИКИ ТРЕНУВАЛИСЯ
ГРОМИТИ ВОРОГА...
МИСТЕЦТВОМ

3

СТОЛИЦЯ ПЕРШОПРЕДКА
СКІФІВ БУЛА
НА КАНІВЩИНІ?

5

ЗНИЩЕНІ ГОЛОДОМ,
АЛЕ НЕ СКОРЕНІ
ДУХОМ

7

Козацький край

№16 (90)
30 листопада 2016 р.

**ДЕРЖАВОТВОРЕННЮ -
ТИСЯЧА РОКІВ...**

**ЯК І ТИСЯЧУ РОКІВ ТОМУ, ЗЕМЛІ РУСИ-УКРАЇНИ
ОБОРОНЯЮТЬСЯ ВІД ЧУЖИНСЬКОЇ ОРДИ...**

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

21 і 26 листопада

– не лише в календарі поруч. Ці дати завжди поруч у серці кожного свідомого українця, патріота своєї держави, який пам'ятає українське минуле і не хоче повторень трагедій минулого у майбутньому свого краю. Відзначаючи 21 листопада День Гідності Свободи, кожен з нас мав розуміти: Майдан повстав, щоб не було повторення трагедії Голодомору, жертв якого ми вшановували 26 листопада...

Нажаль, для мене 21 листопада – не святковий день... Поки був молебень в храмі, згадав майже все за три роки. Січень-лютий 2014-го – Майдан... Пекельне літо і осінь того ж, 2014 року – бої на Луганщині... Кров... Сльози... Вдови... Сироти... Вбиті... Цвинтар...

Головне – не зрадити себе... Не зрадити братів по крові й духу, яких поклали в землю, поховали, а багато хто – й забули... Забули, що вони загинули за нас, за всіх... Щоб ми жили й за них... і не просто жили – а БОРОЛИСЯ...

Для мене – це ще один поминальний день... Згадати і Героїв Небесної Сотні, і Героїв війни з москowitzами... Згадати кожного – хто загинув за Волю України...

Вони живі і будуть жити вічно...

26 листопада ми запалили свічки пам'яті в своїх домівках, нагадуючи самим собі: одвічний ворог, який вбивав українців як не зброєю, то голодом – знову топчеться по українській землі і зупинити його маємо всі гуртом.

Днями добрий давній друг «Козацького краю» Василь Шкляр, розповідаючи про своє ставлення до сучасних подій, провів дуже влучні паралелі між минулим і сьогоднішнім Україною: «Ми бачили, під якими гаслами і прапорами люди йшли на Майдан. Це був червоно-чорний бандерівський прапор і холодноярський бойовий чорний прапор. Моє серце здригнулося, коли розвалили пам'ятник Леніну і поставили замість нього холодноярський чорний прапор...»

Наша боротьба формувалася на тих традиціях, про які до недавнього часу мало хто знав. Особливо про холодноярців. Назвали бандитами, та й все. В 20-х роках хлопці воювали заради самої ідеї. Навколо вже панувала диктатура, а вони казали, що на їхній крові проросте мета. Останній холоднояровець Андрій Блажевський пав у березні 1930 року. А що там минуло до УПА? Якесь десятиліття і вже утворилась повстанська армія... Ця правонаступність діє весь час!

Наші найвидатніші військові – це хлопці, які добре знають історію і своє минуле. В цьому вони черпають натхнення для своєї боротьби і завдяки цьому вони знаходять у ній радість.

На сході військові читають мої книжки. Був дуже зворушливий випадок, коли хлопець попросив підписати «Чорного ворона», бо його згорів у Пісках. А інший приніс таку пошарпану книжку, яка очевидно побувала в боях, і каже: «Ви знаєте, бійці ставали в чергу, щоб її прочитати, а деякі мені навіть давали пачку сигарет, щоб прочитати її поза чергою». З іншого боку, Луганське «МГБ» (так зване «міністерство госбезопасності» сепаратистів) проводило обшуки у молодих патріотів з «ультрас». Крім символіки у них вилучили і книжку «Чорне сонце», про полк «Азов». Ці молоді хлопці – побратими того ж Андрія Хоми, який наклав своїм тілом гранату, рятуючи хлопців...»

Ось так «воюють» книги уродженця Черкащини Василя Шкляра – бо окупанти бояться тих книг не менше, аніж зброї...

Днями на запрошення колективу Черкаського театру я побував на репетиції п'єси Миколи Куліша «Мина Мазайло». Це сатирична комедія на 2 дії...

Дуже повчальна, швидше мабуть – трагікомедія за твором Миколи Куліша, розстріляного більшовиками у 1937 році... Автор висміяв носіїв шовінізму. Цікавий головний персонаж – чиновник, який заради кар'єри навіть прізвище готовий змінити – з Мазайла на Мазенін, щоб було на «расейській манер». Так модно було ще зовсім недавно – в часи чиновників, більшість з яких дремнували вслід за Януковичем до Росії. Але ж є й ті, хто залишився в Україні – і вовком дивляться на її незалежність, готові за 30 срібляників продати ворогам. При цьому частина з них і вишиванки носить готова, і біографію Степана Бандери напам'ять вивчили – аби лишень від корита не відсунули...

Раджу за нагоди сходити на постановку «Мина Мазайла» – актуально і сьогодні, хоча й минуло хтосьна скільки часу...

«ХОЧЕШ ОБЕЗЗБРОЇТИ РОСІЮ – РОЗМОВЛЯЙ УКРАЇНСЬКОЮ!»

За словами начальника управління з питань мовної політики та літератури Міністерства культури України Лариси Нікіфоренко, цього року Міністерство об'єднало зусилля разом з громадськими організаціями – захисниками та популяризаторами української мови, новоутвореним Інститутом української книги, а також Музеєм книги і друкарства України.

В рамках спільного проекту, українські письменники у серії відеороликів закликали співгромадян говорити рідною мовою. За словами режисерки святкування Дня української писемності та мови Юлії Капшученко-Шумейко, ідея відеороликів була в тому, щоб російськомовні українці зрозуміли абсурдність того факту, що вони розмовляють не своєю мовою. Кожному письменнику ставили лише два запитання – чому вони говорять і пишуть українською. У проекті взяли участь Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Тарас Прохасько та Іван Малкович.

«Оскільки література, писемність є способом збереження і розвитку будь-якої мови, а я користуюсь щоденно і у мовленні, і у мисленні українською мовою, то було би страшенно якось парадоксально і нелогічно, якби я писав не цією мовою. Мені здається, що це не залежить від якихось

кон'юктурних речей, це мій вибір, я знаю, заради чого я це роблю. Я це роблю заради збереження себе, заради збереження свого психічного здоров'я. Говори рідною», – каже письменник Тарас Прохасько.

В часи засилля корупції та економічної кризи, єдиним проявом гідності є спілкування рідною мовою, стверджує фронтмен гурту «Тінь Сонця» та громадський діяч Сергій Василюк.

«Хочеш обеззброїти Росію – говори українською. На жаль, це багато нашої сучасної молоді, та й старшого покоління, не зовсім розуміють сенс цього гасла. Багато хто навіть не замислюється, чому Василь Стус, Василь Симоненко, Євген Чикаленко чи Микола Лисенко – чому вони так свідомо вживали українську мову? Тому що мова українська на той час, в часи ще царської російської окупації, потім радянської, – це була єдина надія України відродитися взагалі. Сучасна українська молодь не розуміє, що таке, коли немає України, тому вона часто не пов'язує мову, культуру і державу. Хоча це абсолютно взаємозалежні речі, без яких Україна просто не утворилася б», – стверджує музикант.

Така мовна ситуація склалася, бо це – результат багаторічної колоніальної політики Росії, каже мовознавець Лариса Масенко. Крім того, наші основні телеканали залишаються головним засобом русифікації українців, зазначає вона.

«Ми втратили ці 25 років, ми втратили той ентузіазм початку дев'яностих. Коли легко було це зробити, українізувати всю сферу освіти, від дитсадку до вищих навчальних закладів. І, безперечно, ЗМІ. Треба було наситити українськими програмами, фільмами серіалами... Якби це відбулося, то за 25 років, принаймні у великих містах зрівнялась би кількість людей, які говорять українською і російською, й уже би українська поширювалась більше. Але зараз, як не прикро це говорити, нам сприяє війна. Все ж такі ті люди, які були зазомбовані радянською

пропагандою й вважали, що російський народ братній, зараз і у них зникло це переконання. А у тих хлопців, які в АТО воюють, звичайно, вони й російськомовні, повертаються до української мови», – зауважує Лариса Масенко.

Скасувати закон Ківалова-Колесніченка, українізувати ЗМІ та вжити кроків для реального становлення української мови як державної і тоді через два покоління ситуація зміниться, переконує мовознавець. Адже українська досі не є мовою масового вжитку через те, що за двадцять п'ять років незалежності для цього не нічого не було зроблено, наголошує Лариса Масенко.

<http://www.radiosvoboda.org/>

Фронтмен гурту «Тінь Сонця» Сергій Василюк переконаний: мова – єдина надія України на відродження і невід'ємна умова для перемоги над ворогами

САЙТ «КОЗАЦЬКОГО КРАЮ» ВСТАНОВИВ РЕКОРД!

28 листопада «Козацький край» мав абсолютний рекорд відвідувачів сайту нашої газети – 10 тисяч (при цьому більше тисячі – з-за кордону). Напередодні, 27 листопада, за день на сайті нашого видання було 5 тисяч відвідувачів...

Традиційно, найбільша кількість наших українських читачів – з Києва. Наступними зазвичай йдуть Дніпропетровськ, Черкаси, Львів, Харків, Донецьк і Запоріжжя з Одесою.

За кордоном «Козацький край» найбільше читають у США. Наступні у списку – Росія, Польща, Великобританія, Італія, Німеччина та Іспанія.

Газета і сайт «Козацького краю» продовжують працювати на благо спільної справи – української Перемоги!

Петро ДОБРО

www.cossackland.org.ua

ХУДОЖНИКИ З УСІЄЇ УКРАЇНИ ВПРАВЛЯЛИСЯ У МАЙСТЕРНОСТІ БИТИ ВОРОГА... МИСТЕЦТВОМ

У Рівному 29 листопада відкрилася виставка 15 картин, створених художниками з усієї України під час Всеукраїнського пленеру «Державний вектор – національне й модерне».

Захід став продовженням Всеукраїнського форуму «Українське державництво в образотворчому мистецтві на прикладі Ніла Хасевича», який проводився з 25 по 29 листопада 2016 року.

Головною метою пленеру був обмін досвідом, напрацювання методик та виконання молодими авторами мистецьких робіт на національно-патріотичну тематику, відвідування місць, пов'язаних з життям та творчістю видатних митців України, та ознайомлення з їхнім внеском у державотворчі процеси.

Учасник пленеру, художник з Черкас Дмитро Бур'ян, який нещодавно демобілізувався з армії і повертається до звичного життя, розповідає: «Найбільше враження справили роботи самого художника, пропагандиста і підпільника Ніла Хасевича в оригіналі, продемонстровані нам науковим співробітником Луцького

краєзнавчого музею. Це неймовірно, зважаючи, що більшість робіт виконані художником в напівтемних кріївках-схронах, будучи під землею!»

Нагадаємо: 13 листопада виповнилося 111 років від дня народження Ніла Хасевича - художника-графіка Української Повстанської Армії (УПА), "людини-армії", яка в умовах підпілля зуміла успішно протистояти пропаганді "регулярних орд" двох імперій - гітлерівської і сталінської. Причому, Хасевич був інвалідом - втратив ногу, з-за чого лісом пересувався на... спеціально зробленому для нього бійцями УПА велосипеді. Жив і творив у підземних бункерах, розробляв плакати, листівки, дизайн нагород і "бофонів" (повстанських "грошей"). Був куратором мережі підпільних друкарень, які тільки з 1948 по 1952 рік випустили близько 350 тисяч екземплярів книг і брошур. В умовах тих же бункерів-криївок!..

До війни Ніл Хасевич виставляв свої роботи у художніх салонах Праги, Берліна, Чикаго, Лос-Анджелеса, отримав приз міжнародної виставки у Варшаві. Якби не окупанти - мав би багате, славетне і спокійне життя... А так - з усього цього набору його життя було тільки славетним, без спокою і багатства...

Таким художник УПА Ніл Хасевич бачиться його сучасному колезі - Андрію Крицуну зі Львова

У ЧЕРКАСАХ ПРЕЗЕНТУВАЛИ ЗБІРКУ ВИБРАНИХ ТВОРІВ М.СТАРИЦЬКОГО ТА “ДІЛОВИЙ ЩОДЕННИК УКРАЇНЦЯ”

Вибрані твори Михайла Старицького “На прю!”, які вийшли нещодавно друком у Черкасах, презентував відомий політик та громадський діяч, лідер Громадського руху “Рідна країна” Микола Томенко.

На 380 сторінках книги видання можна знайти поезії Старицького, повісті “Безбатченко” та “Облога Буші”, драму “Маруся Богуславка”.

“Мій земляк Михайло Старицький пропагував красиву українську поезію. Його творча співпраця з Миколою Лисенком була дуже плідною, завдяки цьому народилося багато прекрасних пісень, – говорить Микола Томенко. – Українська література повна стереотипів. Франко – Каменяр, Леся Українка – страждає...”

До Старицького причепилося оце “За двома зайцями”, а він же багато писав на історичну тематику! Для мене було принципово, щоб у збірці була його “Облога Буші”, сподіваюсь, колись ми побачимо і фільм. Нам самим треба описувати свою історію”.

Ідея надрукувати збірку творів Старицького виникла під час урочистостей із нагоди 175-річчя митця в Кліщинцях на Чорнобаївщині у грудні 2015 року. Книжка побачила світ у рамках програми “Українська книга” на замовлення Держкомітету телебачення й радіомовлення України.

“Ми намагалися так упорядкувати твори, щоб найповніше представити феномен Старицького як прозаїка і як поета, – сказав завідувач кафедри української літератури та компаративістики, професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького професор Володимир Поліщук. – Ця книга для тих, хто її прочитає, відкриє багато про постать Михайла Петровича”.

Наклад збірки “На прю!” склав тисячу примірників. Його буде передано в бібліотеки, культурні заклади. Лєвова ча-

стина “осяде” на Черкащині, зауважив Томенко – щоб черкащани більше дізнавалися про свого земляка, а Старицький “пішов до людей”.

Видавець Юлія Чабаненко додала, що книжку створювали з орієнтацією на молодого читача.

“Вислів “на прю!” означає “на боротьбу!”. Книга надрукована на журнальному папері, вона легка і читається приємно, бо шрифт – великий і коричневою фарбою, не втомлює очі, до кожної повісті – своя ілюстрація, – сказала Чабаненко. – Ця класика дає можливість озирнутися в минуле і знайти висновки для майбутнього”.

Учасники зібрання також почули поезії Михайла Старицького, а також пісні на його слова.

Принадно Микола Томенко презентував сьоме видання “Українського щорічника” – світлоглядного “Щоденника ділового українця”.

“Український щорічник – 2017” традиційно містить 365 афоризмів та ілюстрацій про найвідоміші історичні, архітектурні та релігійні пам'ятки України, щоденний народний календар з прикметами і перлинами народної мудрості, відомості про свята українські й міжнародні, світські та релігійні.

“Фішка” щорічника-2017 – підбірка ювілейних дат визначних українських діячів.

<http://ck.ridna.ua>

Від “Козацького краю”: так абсолютно випадково співпало, що книга Старицького, першою у якій подано “Облогу Буші”, в Черкасах була презентована 28 листопада, у день чергової річниці від початку цієї легендарної облоги: 28 листопада 1654 року поляки оточили козацьку фортецю у Буші на Поділлі. На третій день запеклих боїв, 30 листопада, останні оборонці фортеці підірвали себе разом з фортецею – козаки так і не здалися...

ВІЙСЬКОВИЙ ВОЛОНТЕР УРЯТУВАВ ЛЕБЕДЯ НА ЗАМЕРЗЛОМУ СТАВКУ ПІД СМІЛОЮ

В останні дні листопада волонтер Ілля Слободяник, вдягнувши спорядження для підводного плавання, по неокріпій кризі Холоднянського сільського ставка поблизу Сміли на Черкащині ганявся за молодим лебедем, який залишився там зимувати і міг загинути від переохолодження...

Врятованого птаха сам рятівник прозвав “Холодком” – натомість, свідки цього вчинку переконані, що лебедя варто назвати Іллею – на честь рятівника...

Нині лебедя передали до міського зоопарку Черкас, де він в теплі й добрі перезимує, а Ілля Слободяник повернувся до звичної справи – військового волонтерства.

Ось як про нього пише на своїй сторінці у “Фейсбуці” Вячеслав Скічко з волонтерського “Нашого батальйону”: “Він громадський активіст. Він підводний мисливець. Він рятує лебедів. Він просто небайдужа людина! І він допомагає нашим воїнам на передовій! Дякую, Ілля Слободяник! Вкотре! Світлодіодні ліхтарі, зарядні пристрої, акумулятори до ліхтариків, пауербанки та ще деякі електронні “прибамбаси” для нашої контррозвідки...”

Готуємо наш караван, скоро все буде на передовій!”

Петро ДОБРО

Ілля Слободяник з урятованим лебедем

«АЗОВ» ПЕРЕКОНАНИЙ: СПРАВЖНІЙ НАЦІОНАЛІСТ НЕ МОЖЕ БУТИ ЖОРСТОКИМ З ТВАРИНАМИ!

«Національний Корпус» і Цивільний Корпус «Азов» у Черкасах опікуються притулком для тварин

З настанням холодів чотирилапі мешканці черкаського притулку для тварин потребують більше гарячої поживної їжі. Досі практично повністю догляд за тваринами та пошук фінансів у Черкасах лягав на плечі волонтерів.

Член виконкому, голова Черкаського обласного осередку партії «Національний корпус» Дмитро Кухарчук долучився до створення 4-річної програми щодо виділення коштів на потреби притулку для тварин (5 млн. грн), оскільки тварини перебувають у жахливих умовах, а працівники та волонтери постійно звертаються до містян з проханням про допомогу.

Відповідно до програми, на грудень 70 тисяч гривень із міського бюджету вже спрямовано на рахунок закладу. Відтепер життя тварин у ньому значно покращиться. Працівники притулку планують витратити кошти на купівлю харчів для тварин, утеплення кліток, де вони утримуються та на інші потреби.

Крім того, за поданням голови Черкаського обласного осередку партії «Національний корпус» Дмитра Кухарчука на сесії міської ради було проголосовано за звернення до Верховної Ради та Кабінету Міністрів з приводу заборони пересувних зоопарків та цирків із тваринами, оскільки там тварини перебувають у недопустимих для них умовах й зазнають жорстокого поводження. Вже найближчим часом звернення розглядатимуть у столиці.

Представники «Національного корпусу» проти жорстокого поводження з тваринами, адже гуманність щодо тварин – індикатор рівня розвитку суспільства...

ЧЕРКАСЬКІ «АЗОВЦІ» ЗАЯВИЛИ ПРО НЕПРИПУСТИМІСТЬ КАТУВАНЬ ТВАРИН

Чи знаєте ви, що відбувається за лаштунками циркових вистав? Як дресують тварин, аби глядачі потім могли споглядати шоу із ведмедями на велосипедах, слонами, які сидять на маленьких стільчиках та тиграми, які стрибають через вогняне кільце?

Дику тварину неможливо навчити, її неможливо щось пояснити. Щоб "видресувати" дику тварину, її можливо лише щоденним тортурам.

На сьогодні найпопулярнішим методом дресури є так звана "жорстка" - за погану поведінку та відмову виконувати коман-

ди тварин б'ють палицями, застосовують щодо них електричний струм, виривають кігті, зуби, встромляють багри (палиця з гострим гачком) у найніжніші ділянки шкіри, наприклад - вуха.

70% тварин, вилонених у дикій природі з метою використання у циркових шоу, не витримують транспортування та гинуть.

І увесь цей конвеєр смерті тримається на одному-єдиному факторі: аудиторія. Допоки люди нестимуть гроші до цирків із тваринами, це буде продовжуватись. Ми намагаємось достукатись до свідомості людей та керівників цирків та донести до них думку про те, що цирки як явище повинні бути, але вони повинні бути гуманними, без використання шоу з тваринами!

Активісти Цивільного Корпусу «Азов» та представники Національного Корпусу розпочали безстрокову акцію протесту проти використання тварин у цирках. Під час гастролей циркових шоу, які використовують тварин у виставах, «А з о в ц і»

ДМИТРО КУХАРЧУК - ПРО ТЛУМАЧЕННЯ НАЦІОНАЛІЗМУ

«Хочу дещо сказати на тему націоналізму. Націоналізму не показового, а справжнього, інтегрального. Інтегральність тут, в моєму розумінні, - це вияв небайдужості в усіх сферах життя, в протиставленні справжніх моральних цінностей їх меркантильному світогляду. Хочу зачепити проблему жорстокого поводження з тва-

дemonстрували реалії цирково-го закулісся - кадри, зняті активістами у різних куточках світу, зокрема і України. Ці кадри вражає своєю жорстокістю, але більше вражає реакція деяких людей, які, відвертаючись від цього жахливого видовища, продовжують вести свої родини до цирків.

На щастя, є люди, які розуміють глибину проблеми, радіє те, що багато глядачів робить вибір на користь гуманності і здорового глузду, відмовляючись від походів до цирку та долучаючись до зоозахисних акцій.

"Козацький край" – це найбільш актуальні публікації.

Наші журналісти працюють з архівами, істориками і краєзнавцями та виїжджають безпосередньо на передову у зону

АТО – з Вами і для Вас ми пишемо про історію і сьогодення боротьби за Волю України..

Сайт нашої газети в Інтернеті оновлюється ЩОДЕННО!

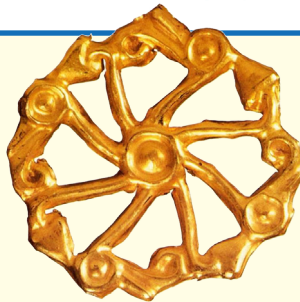
www.cossackland.org.ua

Яна
БОНДАРЕНКО

СТОЛИЦЯ ПЕРШОПРЕДКА СКІФІВ БУЛА... НА КАНІВЩИНІ?

Скіфи вважали себе порівняно молодим народом, але легендарні події своєї праісторії відсували у давнину на тисячу років. Згідно скіфських легенд, від шлюбу Зевса і доньки Борисфена (Дніпра) народилася на пустельній землі, що пізніше стала Скіфією, перша людина - Таргитая... Академік Борис Рибаків вважав ім'я першопредка скіфів спорідненим з іменами багатьох богів і героїв індоєвропейських народів (від етрусків і кельтів до індусів). Сини Таргитая, яких звали Ліпоксай, Арпоксай і Колаксай, започаткували три гілки скіфського народу.

При них з неба впали золоті дари: рало (плуг), сокира та чаша. При спробі двох старших братів наблизитися до золота, воно спалахувало вогнем, і лише Колаксай зміг заволодіти ним. Це

було розцінено як знамення богів, а тому брати визнали головування над собою молодшого брата - Колакся. Він поділив країну між своїми синами на три частини і в найбільшій залишив золото, яке скіфські царі вважали священним і якому щорічно приносили жертви.

Як тлумачать давній міф сучасні вчені, три царства мали символізувати три сфери космосу: небо, землю і підземне царство. А ім'я "Колаксай", за їх твердженнями, швидше за все перекладається як "Сонце-цар". Сюжет міфу дуже нагадує східнослов'янські сюжети та більш пізні казки про три царства: мідне, бронзове і золоте. Золоте царство дістається молодшому братові, який народжується на сході

сонця і тому теж пов'язаний із зорею, денним світлом і небом. Не випадково, мабуть, саме молодший брат завжди перемагає і в наших казках. Звичаї, пов'язані з трьома священними предметами - ралом, чашею й сокирою - відомі також у кельтів.

На першому місці серед тих дарів, які від богів отримали скіфи, зняряддя землеробської праці. Дослідження міфів різних народів дають підстави сприймати такі надприродні дари в безпосередній відповідності до системи культурних цінностей, які сповідував кожний етнос. Антропологічні дані показують, що за походом пізніші слов'яни мали, скоріше, прабатьківщину на північний захід від контрольованих скіфами територій і мали від скіфів назву цеври. Однак у галузі культурних здобутків між майбутніми слов'янами та скіфами було чимало спільного, зумовленого їх спільним індоєвропейським походженням. За літописами ми знаємо, що княжа влада виводилася від Зонця або Дажьбога, якого вважали сином Сварога, що був богом неба і вогню. Отже, князі Київської Русі, яких називали нащадками Дажьбога, так само, як і скіфські володарі, вели свій родовід від вогняного бога. Взагалі між скіфським часом і пізнішими періодами історії України є чимало зв'язків.

У центрі Трахтемирівського городища за часів Київської Русі було збудовано славетний монастир, який у козацькі часи на прохання запорожців було їм передано у володіння польським королем Стефаном Баторієм. Сама ж назва містечка Трахтемирів (Терехтемирів) на території сучасного Канівського району Черкащини небезпідставно виводиться багатьма дослідниками від імені скіфського першопредка Таргитая. Частина дослідників вважає, що саме Трахтемирів був «столицею» головного з трьох скіфських царств - на їх думку, назва на честь Таргетая вказує, що скіфи вірили, що саме тут впали з неба і в подальшому зберігалися «золоті дари неба»...

За Геродотом, скіфи шанували сімох богів, але не робили своїм богам ніяких зображень за винятком бога війни, ім'я якого Геродот подав грецькою мовою. Аресу (або ж Ареу) скіфи присвячували ввіткнутий у купу хмизу (на погребальному вогнищі) меч акінак. У зв'язку з цим цікавим є питання про те, ким поставлені і кого зображували кам'яні скульптури скіфської доби (збереглося близько 15 зображень), більшість яких зосереджена у міжріччі Дністра і Дніпра. Борис Рибаків вбачав у них всеслов'янські божества, поставлені на шляху хлібного експорту де Ольвії, звертаючи увагу на келихи в руках ідолів у формі рогу, а не чаші.

Язичництво давніх слов'ян давно привертає пильну увагу дослідників. Однак жодну з сучасних реконструкцій світу давньо - слов'янських вірувань не можна вважати остаточно доведеною. Україн обмежені відомості про релігійні вірування стародавніх предків слов'ян дозволяють впевнено говорити лише про те, що вони були органічною частиною духовного життя всієї індоєвропейської праспільноти. Не випадково кожний з дослідників праслов'янської міфології легко реконструює її основні риси, порівнюючи або з давньоіранськими, або з давньогрецькими, або з давньоіндійськими міфами.

Подібно до інших індоєвропейських народів, творіння землі з космічної порожнечі праслов'яни пов'язували з богом-творцем, імовірно, Дварогом або Стрибогом, який міг бути і втіленням вогню (не випадково Перуна називали "Сварожичем"), і втіленням хаосу, пов'язаного з вітрами. Разом з небесною матір'ю - можливо, Колядою, - він відповідав за відтворення світового устрою.

ЗОЛОТІ ЧАША, РАЛО І МЕЧ, ЯКІ ВПАЛИ З НЕБЕС, СПАЛАХУВАЛИ ВОГНЕМ. І ТІЛЬКИ МОЛОДШИЙ З ТРЬОХ БРАТІВ ЙОГО НЕ ПОБОЯВСЯ...

ВІД УСС – ДО «АЗОВУ»: ПРОФЕСОР З РОДИНИ ЛЕГЕНДАРНИХ ВОЇНІВ ПЕРЕДАВ ЗНАННЯ ГІДНОМУ УЧНЕВІ...

Вражаєшся, коли дізнаєшся, ким був львів'янин, який передав знання української військової історії одному з лідерів сучасного націоналізму – Андрію Білецькому. А ще Дмитро Донцов казав, що в українській національній ідеї політика має бути тісно переплетена з містикою...

Отже – чотири фото і чотири людини, які мають серйозну вагу для розвитку українського війська і збереження безперервності його історії...

Фото №1. **Олена Степанів** - перша в світі (!) жінка, офіційно зарахована на військову службу у званні офіцера. Хорунжа УСС (Українських Січових Стрільців), згодом - чотар УГА (Української Галицької Армії). У складі УСС воювала проти російської армії, в УГА – проти польської.

Пізніше - референт преси в Державному секретаріаті закордонних справ ЗУНР, пресовий референт Міністерства закордонних справ УНР. Нагороджена Срібною медаллю хоробрості і Військовим хрестом.

Вперше до російського табору потрапила як військовополонена під час Першої світової, вдруге – як українська

націоналістка у 1949 році, коли була доцентом Львівського університету...

Фото №2. **Роман Дашкевич**, чоловік Олени Степанів. Той, кого називають «батьком української артилерії». Творець артилерії УСС і Запорізького корпусу Армії УНР. Полковник УНР (генерал-хорунжий на еміграції).

Хвацькі мундири УСС з кашкетами-мазепинками – його розробка, на їх пошиття пожертвував навіть власні кошти та кошти свої батьків.

З Оленою Степанів одружився 1920 року у Львові. У післявоєнний час викладав історію, займався літературною та дослідницькою діяльністю.

Через 33 роки після смерті генерала його останки перевезли з Австрії до Львова, де вже була похована його дружина...

Фото №3. **Ярослав Дашкевич**, син Олени Степанів і Романа Дашкевича. Український історик, археограф. Представник школи Михайла Грушевського. Автор понад 1700 наукових та публіцистичних праць. Звинувачений у націоналізмі, у 1949–1956 рр. відбував вироки у в'язниці МДБ у Львові, в'язниці МВС у Золочеві, в пересильних в'язницях у Львові, Києві, Харкові, Пе-

тропавловську, пересильному таборі в Карабасі; у виправно-трудовах таборах — у спеціальному Піщаному таборі (Песчанлаг) в Спаську, у Караганді (Карлаг)...

Професор національного університету у Львові, де й закінчив свій земний шлях...

Фото №4. **Андрій Білецький**, учень Ярослава Дашкевича. Ім'я, яким вороги України лякають своїх обивателів. Один з чільних лідерів сучасного українського націоналістичного руху, засновник організації «Патріот України» та «Цивільний Корпус АЗОВ», політичної партії «Національний Корпус», засновник і почесний командир батальйону (пізніше полку) Нацгвардії «Азов», підполковник. Цинитель і розробник оригінальної символіки, елементів обмундирування та камуфлювання військової техніки – завдяки чому «Азов» завжди залишається найбільш впізнаваним мілітарним підрозділом України. Політв'язень (справа «захисників Римарської») режиму Януковича. Один з офіційно оголошених «ворогом російської державності».

За цивільним фахом – історик, з відзнакою закінчив Національний університет у Харкові, присвятивши дипломну роботу

темі діяльності УПА. Як той, хто жив і вчився у Харкові, був на величезній відстані від Львова, та при цьому - абсолютно близький по духу з Ярославом Дашкевичем, який здійснював неформальне керівництво на уковою діяльністю Білецького...

Від вояка УНР – до американського ПРОФЕСОРА – ЕНТОМОЛОГА...

Пам'ятаєте польську кінокомедію "Державу" з яскравим персонажем удаваного американського професора-ентомолога, який весь час хапався за зброю? Миколу Гайдака можна назвати прямою протилежністю цього персонажа: сто років тому буремне життя розбурханої, як вулик після революційної України змушувало його братися за зброю, а він, навіть слухаючи бджолине дзижчання куль біля вуха, мріяв про мирне життя. Зрештою, мрія збулася – і син шкільного вчителя з України став американським професором-ентомологом, фахівцем з бджолярства...

ПРОФЕСОР-ЕНТОМОЛОГ
УНІВЕРСИТЕТУ МІННЕСОТИ
МИКОЛА ГАЙДАК

Від рядового любителя бджіл (такого, як скажімо экс-президент Ющенко) – і до світил бджолярства в усіх країнах – всі знають про відкриття й дослідження Миколи Григоровича, як видатного вченого зі світовим ім'ям. Набагато менше знають про його життя «доамериканського» періоду – в охопленій війнами Європі...

Народився Микола Гайдак у селі Малий Янисоль під Волновахою на Донеччині – нині це село називається Мирним, хоча й знаходиться у далеко не мирній зоні АТО. Згодом родина перебралася на Наддніпрянщину. Під час навчання у школі містечка Крилів Чигиринського повіту (нині це містечко затоплене водосховищем) і в гімназії м.Черкаси хлопець демонстрував прекрасні успіхи – отримав навіть срібну медаль.

Революційного 1917 року 19-річний юнак саме вступив на історико-філологічний факультет Київського університету ім. Святого

Володимира (нині – ім. Т.Шевченка). А водночас – до Київської гарматної школи, де увійшов до української спілки.

У грудні 1918 року, під час антигетьманського повстання в Києві, Микола Гайдак залишає університет і приїздить до батьків у Черкаси. Восени 1919 року його примусово мобілізують в ряди «Добровольчої» армії Денікіна. Проте за «єдиную і невідлімую Росію» так і не воював, бо невдовзі зліг з тифом до лікарні.

Доля закинула в Одесу, звідки, вже разом з білогвардійцями генерала Бредова перейшов кордон з Польщею і потрапив до табору для інтернованих. Саме там, у польському таборі, нарешті отримав змогу зійтися з українським товариством інтернованих вояків.

Зголосившись добровольцем до Армії УНР, від початку серпня і до кінця листопада 1920 року брав активну участь у боях радянсько-польської війни. У тих боях українсько-польські підрозділи разом зупинили наступ Червоної Армії на Варшаву, розгромили будьонівців під Замостям і 14-у більшовицьку армію в районі Бучача-Чорткова. Восени 1920 року Армія УНР розрослася до шести повнокровних дивізій. 1-ю дивізією командував колишній холоднорарський отаман родом з Херсонщини, генерал Андрій Гулий-Гуленко; 2-ю дивізію очолював генерал Олександр Загородський родом із Зеленькова сучасного Тальнівського району Черкащини; 3-ю командував генерал Олександр Удовиченко з Харкова; 4-ю – полковник Юрій Тютюнник з

ПЛАКАТ 1920 Р. "ДИВО НА ВІСЛІ". МОСКОВСЬКИЙ БІЛЬШОВИЗМ ЗОБРАЖЕНИЙ У ВИГЛЯДІ ВЕДМЕДЯ, ЛАСОГО ДО "МЕДУ" ПОЛЬСЬКОЇ І УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ!...

Будища сучасного Звенигородського району Черкащини; 5-ю – полковник Андрій Долуд з Плетеного Ташлика сучасної Кіровоградщини; 6-ю – генерал Марко Безручко з Токмака під Запоріжжям. Як бачимо, усі без винятку союзні Польщі дивізії УНР очолювали не «західняки», як любили розказувати радянські пропагандисти, а вихідці з центральної, східної та південної України.

Восени 1920 року ці дивізії разом з польськими союзниками дуже швидко й успішно звільняли від московсько-більшовицьких окупантів міста України. Тільки за чотири дні, 16-20 вересня більшовиків викинули з Ковеля, Борщова, Гусятина, Теревовлі й Чорткова. Слідом за ними ворога вибили з Рівного, Дубна, Луцька, Збаража, Тернополя, Старокостянтинова, Летичева...

Про припинення воєнних дій було оголошено 9 листопада 1920 року – внаслідок підписання Ризького мирного договору. Проте ще два тижні за вказівками Москви Червона армія раз-за-разом порушувала умови договору, вриваючись в українські міста, куди не мали права входити за умовами «миру» - знайома й нині ситуація, чи не так?

Зрештою, 21 листопада 27-тисячна Армія УНР була відведена за Збруч. Так Микола Гайдак знову потрапив до табору для інтернованих...

Вже в 1922 році для нього розпочалося суто мирне життя – Гайдак переїхав до Чехословаччини. Спра-

глий за спокоєм, він жадібно хватається за науку – навчається у Празькому політехнічному інституті, а заодно є слухачем Українського Вільного університету у Празі та Української сільськогосподарської академії в Подебрадах. При цьому, щоб заробити на життя, ще й працює науковим співробітником польової станції бджільництва.

1930 року перебирається до США, де робить стрімку наукову кар'єру, працюючи протягом 33 років в університеті Міннесоти: від асистента – до викладача, а потім і професора ентомологічного відділу університету. Вивчав життя бджіл, їх фізіологію, значення меду для людини... Навіть під час Другої світової війни слово «солдат» вживав частіше для визначення бджіл-солдатів, покликаних виганять чужинців з вулика...

Водночас, Микола Гайдак приймав надзвичайно активну участь в житті українських емігрантів і був меценатом-жертводавцем багатьох українських проектів у США та Європі – зокрема, фінансував побудову православної церкви Святого Михайла в американському Міннеаполісі та пам'ятника Тарасові Шевченку і бібліотеки ім.Симона Петлюри в Парижі...

Як абсолютна мирна за складом характеру людина, він мріяв, щоб більше не повторювалися війни, а з його рідної України назавжди пішли геть окупанти...

Ярослав ЗВЕНИГОРА

В часи УНР сміляннин прославився і як практик, і як теоретик «БОГІВ ВІЙНИ» - артилерії

Андрій Глуківський народився 12 червня 1894 року в м. Смілі Черкаського повіту на Київщині. Смілянську гімназію скінчив 1914 року. Того ж року став студентом Катеринославського гірничого інституту. Навчався до листопада 1915 року, коли отримав мобілізаційну повістку. Військову освіту здобував у Одесі, в Сергієвській артилерійській школі. Після її закінчення – на німецькому фронті до липня 1917 року...

1919 року Андрій повернувся до гірничого інституту, але продовжити студії не вдалося, оскільки в серпні його, як колишнього старшину російської армії, було мобілізовано до армії генерала Денікіна. В лютому 1920 року разом із денікінськими

АРТИЛЕРІЯ УНР "ЗА РОБОТОЮ"

частинами Андрія інтернували в польські табори. Тут зійшовся з українськими поло-

неними. Внаслідок військової конвенції Симона Петлюри з поляками Андрій Глуківський у липні 1920 року вступив до української армії. Разом із нею відбув останню військову кампанію літа –

осені 1920 року.

У листопаді 1920 року знову опинився в польських таборах, у Стршалково. Перебував на обліку в 1-й Запорозькій артилерійській бригаді.

У таборі склав підручник для гарматників «Робота командира батареї на обсерваційному пункті і старшина батареї» (культурно-освітній відділ Запорозької дивізії, табір Стршалково). Здійснив «значну кількість виготовлених до друку перекладів по різних питаннях артилерії». Був членом таборової студентської громади та лектором математики Українського народного університету. Переклав із німецької праці «Диференціальний рахунок» та «Інтегральний рахунок».

Бажаючи продовжувати навчання, написав прохання до Української господарської академії в Подебрадах (Чехословаччина). До листа додав протокол спільного засідання Ради і кваліфікаційної комісії Студентської громади табору Стржалково від 3 липня 1922 року.

Рада характеризувала Глуківського «як людину, яка незвичайно багато сил і енергії віддає на користь студентської громади і з національного боку цілком бездоганної», як «зразкового старшину, як під час боїв, так і в звичайних обставинах».

Вже як студент УГА написав Андрій Глуківський спогад «Останній день на рідному терені» – про свій відступ до Збруча в складі гарматної частини Армії УНР.

З книги Романа КОВАЛЯ «Багрянні жнива української революції»

ЗНИЩЕНІ ГОЛОДОМ, ТА НЕ ЗЛАМАНІ ДУХОМ

У ПОШУКАХ СКАРБІВ УНР...

Справжні скарби нації вимірюються не золотом-сріблом, а значимістю для історії рідної землі. Когось хвилює вигадане золото гетьмана Полуботка, яке нібито лежить купами в підвалах закордонних банків чи золото гетьмана Мазепи, наче десь заховане на українській землі. Для мене ж немає більш хвилюючого переказу, аніж того, що донесла до наших часів книга Горліса-Горського – про чорний прапор з тризубом і написом «Воля України або смерть!», вкладений останніми повстанцями-залишенцями в снарядну гільзу і захований десь у лісах Холодного Яру...

Відслідковуючи в різних джерелах цю інформацію, завжди реалістично підходжу до того, наскільки вірогідно знайти ті скарби. Скажімо, для пошуків тієї гільзи з прапором – величезне холоднороське урочище, тож шукай вітру в полі. Хібащо сам Холодний Яр захоче повернути українцям святиню в потрібний день – як повернув Дніпро біля Хортиці Святославів меч незадовго до Майдану й початку новітньої війни...

Більш реальним здавалося знайти те, про що розповів киянин Сергій Коваленко у книзі «Чорні запорожці: історія полку». В ній описується, як під час Першого зимового «чорношличники» відбили у бою, а потім передали під час постою у Вергунах поблизу Черкас місцевій школі велику бібліотеку денікінців.

Вирушаючи у це село на початку нинішньої осені у пошуках бодай однієї книги з тієї бібліотеки, я ще не знав, що у Вергунах знайду зовсім інший скарб...

ВЕРГУНИ: СЕЛО З СОЛОДКОЮ НАЗВОЮ І ПІРКОЮ ДОЛЕЮ

Лаврентій Похилевич у своїх «Сказаннях о населенных местностях Киевской губернии» 1864 року пише, що назва села – «от слова вергуны, которым называется по-малороссийски пироженое, или особаго рода блины»... У Вергунах, де ніколи не вживали паскудне слово «малороси», українці дійсно знали толк у стравах і столи в свята тут завжди ломилися від їжі. І заплетені в «косиці» й випечені у печі вергуни з найкращого борошна, щедро приправлені маслом, яйцями, цукром та ще й з горілкою в тісті місцеві господині вміли пекти так, щоб не згнатьбити назву села Вергуни.

А після примусової колективізації і нальотів саранчі більшовицьких продзагонів у 1932-33 роках в селі померло близько двох тисяч людей...

Дізнався я про це після того, як вияснив для себе: жодна (!) людина в селі нічого не знає не тільки про трофейну денікінську бібліотеку – практично ніхто не знає навіть про постій «чорних запорожців» у селі в лютому 1920 року. Зате в селі досі височитьobelіск китайцям, загинлим у у 1919 році в боях «за визволення села» - так і написано! Від кого «визволяля» старовинне козацьке село прислани Москвою китайці – пояснювати не треба... І вдумайтесь у те, як звучать написані на пам'ятнику (українською мовою!) слова: «Вічна слава героям китайцям...» Як вам такий «переспів українського гасла «Слава Україні! Героям Слава!»?..

Спочатку з села вивезли, кинувши до таборів Сибіру, «занадто розумних» - включно з вчителями, які могли щось знати про книги денікінської бібліотеки. Потім решту села насильно загнали в колгосп, а зрештою – майже знищили величезне козацьке село під Черкасами голодом...

Та я таки знайшов для себе у Вергунах книгу, рівну за значенням скарбу – написану уродженцем цього села. У Вергунах її автора знали під іменем Семен Старів, у США став відомий під псевдонімом Мирон Долот. Ця книга називається «Страта

Книга Семена Старіва і віконниця комори його репресованого односельця Тиміша Запорожця - шмат Запорожцевої хати, перетвореної на «штаб колективізації Вергунів», теж учілів до сьогодні...

голодом». Коли побачив її обкладинку, був здивований без меж: переконаний на сто відсотків, що готуючи книгу до видання в Україні, видавці навіть не підозрювали, що на книгу уродженця Черкащини Старіва беруть малюнок іншого сина Черкащини – художника Віктора Цимбала...

Хто сказав, що аналітика – це перетасовування, як у засаленій колоді карт тисячу разів використаних у різних джерелах цифр?! Справжня аналітика – це свідчення таких, як Старів! «Страта голодом» - історія одного села, де мов по полицках, розкладена день за днем хронологія знищення голодом села. Від насмішок місцевих надприсланим до села для проведення колективізації «таваріщем» на прізвище Цейтлін, який не міг відрізнити кобилу від корови – до гірких сліз, пролитих над загиблими від Голодомору після тієї колективізації...

У січні 1930 року непокірне село, яке ніяк не хотіло до колгоспу, було шоковане звісткою: рано-вранці одного морозного дня чекісти витягли зі своїх хат і забрали в кутузьку 15 сонних людей – тих, на кого рівнялося все село: шкільного вчителя, юриста сільської ради, власника крамнички, просто заможних землеробів... Серед тих, хто після того дня вже ніколи не повернувся у Вергуни з чекістських застінків, був і власник найбільшої у селі хати, нащадок козацького роду з промовистим прізвищем – Тиміш Запорожець. Слідом за ним з хати витягли його дружину і двох малолітніх дітей – не давши навіть можливості нормально зібратися, їх відправили на залізничну станцію, а звідти – до Сибіру (так само без повернення). Як виявилось, червоним окупантам просто потрібна була їхня хата, простора, та ще й центрі села – розбивши перегородки між кімнатами, чекісти перетворили її на «клуб» для сходок села, яке продовжили примусово загнати в колгосп.

Розповідь очевидця донесла до нас деталі того нелюдського винищення села, у якому був задіяний навіть колишній сільський дякон, який, як виявилось, працював на чужинців, за що чекісти, посміюючись, називали його «таваріщ Святой», а селяни між собою називали «товаришем Іудою»...

До них застосовували різні «методи впливу»: до села навіть підводили регулярну військову частину і артилеристи вправлялися у стрілянині з гармат так, щоб снаряди пролітали над Вергунами і вибухали за селом... Після цих «навчань» вулицями марширували червоноармійці з оркестром, а коли їх розселили на постій по хатах, комісари знову починали «наполегливо переконувати» вступати в колгосп.

Потім був показовий судовий процес над Петром Панченком, який пожартував з односельцями у обібраних продзагонах Вергунах, розповівши їм байку про те, що скоро кожному на прохарчування видаватимуть по одному оселедцю на рік. Того оселедця, мовляв, треба буде називати Красной Сельодкой – і хто за рік не з'їдатиме свого оселедця, надлишки має здавати «на користь трудових народів капіталістичних країн». Суд жарт «оценіл со всей строгостью пролетарского террора»...

Яскравим штрихом насильного втрамбування Вергунів у колгосп стало святкування Першотравня 1932 року. На площу, куди зігнали голодних селян, виставили котли, у яких варили гречану кашу. Коли нещасні кинулися натовпом до тих котлів, одного з селян застрелив чекіст... Після того «святкування» продовжилось: у обмін за порцію гарячої каші напівпритомних вергунівців записували до колгоспу. Зрештою в селі тих колгоспів постало цілих два – «імені товариша Сталіна» та «Пам'яті Леніна». Натомість в селі, названому колись на честь смачних вергунів, за щастя стало напекти млинців з акацієвого цвіту або зварити борщ з відкопаної десь на городі позаторішньої загубленої гнилої картоплі. У середині ХХ століття у колись заможному селі посеред Європи з'явилися канібали...

Те все описав у книзі «Страта голодом» Семен Старів – вже тоді, коли був за океаном. Його врятувала доля і мати, яка свої золоті прикраси віднесла до Черкас і здала в пункт, який називався «Торгсин» (від скорочення «Торговля с иностранцами»). Дещо пізніше з шматком хліба і 5 рублями в торбі хлопцев прийшов з Вергунів пійшки до Черкас, відучився на курсах при педінституті, а потім в самому інституті. Трохи вчителював, коли почалася війна – пішов на фронт. Потрапивши у німецький полон, був у концтаборі, а коли союзники звільнили з полону – повертатися в СРСР не захотів – знав про розправи над полоненими. Так і потрапив до США. Закінчивши історичний відділ Каліфорнійського університету, займався укладанням україно-англійського та англо-українського словників, готував публікації в пресі та виступи на радіо. І все життя – писав книгу про Голодомор. Його життя стало прикладом боротьби за свій нездолений народ – за тисячі кілометрів від рідних Вергунів він пам'ятав і записував те, що в рідному селі окупанти вимагали забути...

ЧЕРКАЩИНА: ЩО В ІМЕНАХ ТВОЇХ?..

На Черкащині прикладів супротиву окупантам і нищенню українців Голодомором

було безліч. Наймасовіший приклад – справа, сфабрикована НКВД проти учасників так званого «Союзу Української Державності». По ній у 1932-33 роках було заарештовано понад 200 чоловік, більше 70 з яких – розстріляно. Серед арештованих – багато студентів Уманського сільгоспінституту та працівників Мліївської дослідної станції, включно з її директором – Володимиром Симиренко...

На фоні безликих прізвищ сусідньої держави, де всі повально «Іванови»

Петрови-Сідорови», українські прізвища промовисті. Навіть просто зачіпаючись оком за найгучніші з них, розповісти можна багато.

Родину з фатальним прізвищем Біда від голодної смерті врятував голова колгоспу на Чорнобаївщині з так само промовистою назвою «Нове життя» - Ларіон Винник тихцем видав зерно з комори багатодітним родинам, ризикуючи власних дітей залишити без батька... Яків Дробот, голова колгоспу у Великому Хуторі на Драбівщині пообіцяв роздробити голови заїжджим продзагонівцям, якщо ті забиратимуть зерно у багатодітних – і ті відступилися від села... Андрій Квітка, голова колгоспу з чигиринської Богодухівки, де люди вже жили одним лиш «Божим духом», влітку 1933 року розпорядився скосяти пшениці і роздати людям по три кілограми зерна, прекрасно знаючи, що йому за це буде. Його засудили до 15 років таборів. У 1941-у зголосився добровольцем з табору у штрафбат на фронт – і загинув, обороняючи Харків...

Яким Резин з села Коврай під Золотоношею, поки не піймали енкаведисти, встиг написати 5 різних листівок із закликами до односельців. В одній із них писав: «На сьогодні ми живем в смертельних пазурах компартії, яка безжалісно душить голодом... По нашій країні умірає з голоду щоденно близько 16 тис. трудового селянства, з них понад 9 тис. дітей. Ці цифри свідчать про те, як розгулявся голодний комуністичний комар над трудовим селянством – Сталін... Селяне, компартія веде до гибелі цілу величезну Україну!..»

Більшовицькі окупанти належним чином «оцінили» цю «домашню аналітику» простого селянина – у сім років таборів... Нагадаю: було це у селі Коврай – тому самому, де колись жив і викладав знаменитий філософ Григорій Сковорода. Той, який сказав колись таку фразу: «Неправда гнобить і протидіє, але тим дужче бажання боротися з нею».

А ще – влучно підмітив: «Немає нічого небезпечнішого за підступного ворога, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга». Як про Москву сказав, яка вже не раз в історії, вдаючи друга, смертельно жалить українців...

... Вранці 22 квітня 2015 року, за місяць до початку літа, у Щасті на Луганщині сипався сніг – у чергову річницю від дня народження більшовицького «вождя» Леніна я спостерігав за дивовижною тих сніжинок, перебуваючи в гостях у козаків батальйону «Аїдар». У повітрі над нами гордо майорів на флажку холоднороський чорний прапор з тризубом і написом «Воля України...» То може, нікуди й не щезав той скарб наш?..

Андрій КРАВЕЦЬ, фото автора

5 грудня пам'ять святого Благовірного Ярополка князя Володимир-Волинського

Благовірний князь Ярополк (у Святому Хрещенні - Петро) був онуком святого благовірного князя Ярослава Мудрого, сином Великого князя Київського Ізяслава та польської князівни Гертруди-Єлисавети. Ще у юнацькому віці благовірний князь Ярополк допомагав батькові у державних справах. Так, у 1070 році він очолював військовий похід проти князя Всеслава Полоцького та примусив його примиритися з великим князем Київським.

У 1073 році князь Ізяслав був вимушений залишити великокняжий престол своєму брату Святославу і разом із сім'єю шукати притулку спочатку в Польщі, а потім у Німеччині. Втративши надію на допомогу польського короля Болеслава II та німецького імператора Генріха IV у боротьбі за київський уділ, князь Ізяслав вирішив звернутись по допомогу до папи Римського. У 1075 році він направив до Риму посольство, яке очолив благовірний князь Ярополк.

Прибувши до Риму, князь Ярополк, як вірний син, від імені батька просив папу Григорія VII вплинути на західних монархів. Проте незабаром князь переконався у безсиллі папи у справах, що стосувалися Русі, та збагнув всю помилковість сподівань батька на користолюбного римського первосвященника.

Тим часом справи на Русі повернулися таким чином, що у 1077 році Ізяслав знову сів на княжий престол у Києві. Благовірний Ярополк став князем Вишгородським та брав участь у військових походах разом із батьком, дядьком Всеволодом та його сином Володимиром Мономахом.

Після загибелі князя Ізяслава Великим князем Київським став Всеволод. За вірну службу він передав у володіння благовірному князю Ярополку Волинь та Галичину. Шість років княжив Ярополк у мирі та спокої. Благовірний князь вважався людиною освіченою, дуже лагідною, скромною та побожною. Щороку десяту частину своїх статків благовірний князь Ярополк жертвував на київську церкву Пресвятої Богородиці. За переказом, він завжди просив собі у Господа такої смерті, яка спіткала святих князів Бориса та Гліба, щоб власною кров'ю спокутувати свої гріхи.

У 1084 році князі з династії Ростиславичів позбавили Ярополка княжого престолу. На допомогу благовірному Ярополку прийшов двоюрідний брат - Володимир Мономах. За дорученням батька, Київського князя Всеволода, він повернув Ярополку Волинь та Галичину. Однак спокій тривав недовго. Вже у 1085 році князь Всеволод передає Ростиславичам Перемишль та Тернопіль, які на той час були частиною галицького уділу благовірного князя Ярополка. Довідавшись, що Ярополк нібито збирається походом на Київ, Всеволод відрядив на Волинь Володимира Мономаха, який захопив у полон жінку та матір князя Ярополка. Сам князь Ярополк вимушений був втекти до Польщі. У 1086 році благовірний князь Ярополк повернувся на Русь і примирився з Володимиром Мономахом, після чого знову став князем Волинським та Галицьким. Цього ж року князю Ярополку довелося вирушити до Звенигорода Галицького, і коли, під час тривалої подорожі, він відпочивав на возі, один із дружинників зарубав його мечем. Безвинно скривджений братами, пограбований та вигнаний ними, благовірний князь Ярополк прийняв жорстоку смерть. Сталося це 21 листопада 1086 року. З того, що вбивця утік до Перемишля, де на той час князував один з Ростиславичів - Юрик, виникли підозри про причетність Ростиславичів до цього вбивства.

Тіло вбитого князя повезли спочатку до Володимир-Волинського, а потім - до Києва, де поховали у церкві святого апостола Петра.

Пам'ять благовірного Ярополка, свято вшановується православними християнами Волинської землі, оскільки він є одним із небесних покровителів Волині і його ім'я одним з перших згадується в Соборі всіх святих землі Волинської.

З повагою підготував настоятель Храму святих Апостолів Петра і Павла м. Чигирин, та настоятель храму святого Праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського) - протоієрей Василь ЦИРІЛЬ.

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ 1 - 7 грудня

1 грудня 1717 р. народився Григорій КОНИСЬКИЙ, філософ, письменник, проповідник, церковний і громадський діяч.
1 грудня 1902 р. народилася Олександра СОКОЛОВСЬКА, легендарна отаман Маруся.
1 грудня 1991 р. український народ на референдумі проголосував за створення української держави.

2 грудня 1015 р. князь Ярослав МУДРИЙ посів у Києві великокняжий престол.
2 грудня 1104 р. рукоположений митрополит Київський Никифор Перший.
2 грудня 1958 р. помер Олександр ГРЕКІВ, начальний вождь УГА, командувач Армії УНР.
2 грудня 1991 р. полк зв'язку 13-ї армії підняв над своїм розташуванням синьо-жовтий прапор, проголосив про свій вихід з підпорядкування МО СРСР і став першим підрозділом, який присягнув на вірність українському народу.

3 грудня 1722 р. народився Григорій СКОВОРОДА.
3 грудня 1877 р. народився Степан РУДНИЦЬКИЙ, географ, картограф, засновник української наукової географії. Розстріляний більшовиками.
3 грудня 1989 р. в місті Прудентополіс (Бразилія) відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку.
3 грудня 1991 р. незалежність України визнала Угорська Республіка, посольство Угорщини у Києві стало першим посольством іноземної держави в Україні.

4 грудня 1638 р. (за нов.ст.) козацька рада ухвалила в урочищі Маслів Став «Ординації Війська Запорізького реєстрового».
4 грудня 1938 р. у Хусті відбувся I з'їзд «Карпатської Січі», воєнізованої організації, створеної на Закарпатті членами ОУН.
4 грудня 1992 р. IV Всеукраїнський з'їзд Народного Руху України перетворив НРУ на політичну партію, а її головою обрав В'ячеслава Чорновола

5 грудня 1683 р. у битві під Кіцканами на Дунаї козаки гетьмана Степана Куницького розгромили ординців бей Яли-Паші.
5 грудня 1870 р. народився Олександр ЧЕХОВИЧ, український військовий юрист, генерал-хорунжий УНР.
5 грудня 1971 р. у столиці Аргентини Буенос-Айресе відкрили пам'ятник Тарасові Шевченку.

6 грудня – ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.
6 грудня 1892 р. народився Роман-Микола ДАШКЕВИЧ, начальник артилерії корпусу Січових стрільців, генерал-поручник Армії УНР.
6 грудня 1895 р. народився Микола БУТОВИЧ, ад'ютант штабу 1-ї Сірої дивізії, графік і поет.
6 грудня 1919 р. розпочався Перший зимовий похід Армії УНР.

7 грудня 1870 р. помер Михайло ВЕРБИЦЬКИЙ, композитор, автор музики гімну «Ще не вмерла Україна».
7 грудня 1892 р. народилася Олена СТЕПАНІВ, український історик, географ, громадська діячка, перша в світі жінка, офіційно зарахована на військову службу офіцером, хорунжий УСС, чотар УГА.
7 грудня 1900 р. народилася Катерина БІЛОКУР, майстер українського народного живопису, одна з найкращих представниць «наївного мистецтва».

